

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل هیدروپلیتیک رودخانه‌های بین‌المللی با تاکید بر رودخانه مرزی ارس

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیای نظامی و امنیتی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

یاشار ذکی - تهران

جلیل دلشادزاده - تهران

بایرام کریمی

خلاصه مقاله:

از دیدگاه جغرافیای سیاسی، اگر چنانچه تمام یا بخشی از قلمرو رودخانه اعم از بستر، سطح و فضای بالای آن تحت نظارت و اعمال حاکمیت قانونی بیش از یک کشور قرار بگیرد، رودخانه ی بین المللی اطلاق می گردد. رودخانه های مرزی و بین المللی، زمینه ی همکاری یا منازعه میان کشورهای فرادست و فرودست را فراهم می کند. این نوع رودخانه ها از یک سو با کاهش روزافزون منابع آب های سطحی و نیازهای روزافزون دولت ها به بازدهی اقتصادی آب رودها در بخش های انرژی، کشاورزی و صنعت زمینه ی شکل گیری هیدروپلیتیک منفی یا همان ژئوپلیتیک آب را فراهم می کنند و از سوی دیگر در صورت عدم استفاده ی ابزاری، بهره برداری عادلانه و حل و فصل موارد اختلافی مربوط به رودها زمینه ی تعامل و همگرایی میان کشورها و به عبارتی هیدروپلیتیک مثبت و همکاری را بازتولید می کنند. رودخانه ی ارس یکی از منابع آب مشترک ورودی به ایران است که در بستر زمان، تحولات مختلفی را به لحاظ هیدروپلیتیکی پشت سر گذاشته است. از این رو مقالهی حاضر در پی بررسی ماهیت تحولات هیدروپلیتیکی رودخانه ی مذکور در طی دوپست سال گذشته تا به امروز از منظر جغرافیای سیاسی و تاریخی است. برای رسیدن به هدف مذکور، از روشهای تحلیل اسنادی، تحلیل محتوا و استفاده از منابع کتابخانهای استفاده شده است. مطابق یافتههای پژوهش، حل مسایل مرزی باقیمانده میان ایران و شوروی، بهره‌برداری طرفین از آب رودخانه ی ارس، همکاریهای فنی و اقتصادی بر روی رودخانه، تعیین وضعیت جزایر داخل رودخانه، آخرین همکاریهای ایران و شوروی بر اساس پروتکل‌های الحاقی سالهای ۱۹۷۰ و ۱۹۷۳ م. وجوه مثبت هیدروپلیتیک رودخانه ی ارس میباشد.

کلمات کلیدی:

هیدروپلیتیک، رودخانه ی بین المللی، خط منصف، جغرافیای تاریخی، رود ارس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1384600>

